

Torsby kommun

torsby.kommun@torsby.se

Beslut för gymnasiesärskola

efter tillsyn i Stjerneskolan
i Torsby kommun

Tillsyn i Stjerneskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Torsby kommun under hösten 2016. Stjerneskolan besöktes av Skolinspektionen den 14 december 2016 och den 12 januari 2017.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskapsresultat

Det saknas nationell statistik för skolformen gymnasiesärskola avseende kunskapsresultat. Av den redovisning Skolinspektionen tagit del av inför tillsynen uppger rektorn att alla elever på nationella program når minst betyget E i alla kurser och att samtliga elever på individuella program uppnått målen efter sina förutsättningar.

Resultat av arbetet med trygghet och studiero

Av intervjuer med rektorn, lärare och elever vid skolenheten framgår att tryggheten samt studieron är god. Detta bekräftas också under de verksamhetsbesök som genomförts under tillsynsbesöket.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist konstaterad	
3. Arbetsplatsförlagt lärande	Ingen brist konstaterad	
4. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
5. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad	
6. Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande	2017-08-21
7. Styrning och utveckling av verksamheten	Föreläggande	2017-08-21

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionen bedömer att elevhälsan vid Stjerneskolans gymnasiesärskola inte arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande. Utredningen visar att elevhälsan inte har några uppdrag kopplat till gymnasiesärskolan samt att elevhälsan inte har någon insyn i gymnasiesärskolans verksamhet. Vidare har det framkommit att elevhälsan inte haft något samarbete med personal kring det förebyggande och hälsofrämjande arbetet på skolenheten sedan flera år tillbaka. Därtill bedömer Skolinspektionen att det saknas ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten. Att skolenhetens resultat inte följts upp och analyserats har lett till att rektorn inte genomfört utvecklingsåtgärder som utgår ifrån en analys av skolenhetens behov. Ett fungerande systematiskt kvalitetsarbete ger rektorn förutsättningar att få en tydlig överblick över utbildningen vid skolenheten samt att identifiera och fånga upp brister i verksamheten

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Torsby kommun att senast den 21 augusti 2017 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling. Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet. Det finns en välfungerande samverkan med arbetslivet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Torsby kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen; Lgys 13, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Rektorn ska se till att elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att elevhälsan vid Stjerneskolans gymnasiesärskola inte främst används förebyggande och hälsofrämjande för att stödja eleverna utveckling mot utbildningens mål. Tillsynen visar att den enda insats som gjorts i förebyggande och hälsofrämjande syfte är skolsköterskans hälsosamtal. I övrigt är elevhälsan inte delaktig i något arbete kring gymnasiesärskolans elever. Enligt de intervjuade har något sådant arbete inte bedrivits av elevhälsan sedan lång tid tillbaka. Att elevhälsan inte används främst förebyggande och hälsofrämjande strider mot författningarnas krav.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska det för eleverna i gymnasiesärskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst arbeta förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Därutöver ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses. I förarbetena anges att elevhälsans fokus inte ska vara hälso- eller sjukvårdande insatser i snäv bemärkelse utan förebyggande och hälsofrämjande insatser i ett bredare perspektiv (prop. 2009/10:165 s. 277).

Utredning

I intervju uppger rektorn, elevhälsan och lärare att elevhälsan vid Stjerneskolans gymnasiesärskola inte arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande. Elevhälsan uppger i intervju att skolpsykolog köps in för punktinsatser på förekommen anledning vilket bekräftas av rektorn som säger att skolpsykologen arbetar på konsultbasis och enbart kopplas in i enskilda elevärenden. Skolsköterskan uppger att hon har hälsosamtal med alla elever och kuratorn säger att hon har uppstartssamtal med alla elever. I övrigt uppger elevhälsan att de inte har några uppdrag eller något arbete kopplat till gymnasiesärskolan och att de inte haft det på flera år. Specialpedagogen, kuratorn och skolsköterskan säger att de inte har någon inblick i sarskolans verksamhet och att de inte haft det under flera år. Vidare uppger de att elevhälsan inte har något samarbete med lärarna som undervisar i gymnasiesärskolan och inte haft det under flera år. Lärarna bekräftar i intervju elevhälsans bild och kan inte ge något exempel på förebyggande och hälsofrämjande insatser som elevhälsan gör eller har gjort i sarskolan. I intervju säger lärare att de inte kan minnas att elevhälsan genomfört några förebyggande eller hälsofrämjande insatser i sarskolan någon gång, dvs. sedan

flera år tillbaka. Såväl rektorn som elevhälsan säger att de vill att elevhälsan ska arbeta mer förebyggande och främjande, men att de inte gör det i nuläget.

Motivering till föreläggande som ingripande

Torsby kommuns verksamhet vid Stjerneskolans gymnasiesärskola uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Torsby kommun föreläggs att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Analysen ska omfatta hela utbildningen och inte avgränsas till exempelvis resultat enbart i gymnasiegemensamma ämnen, utan ska också omfatta uppföljning av resultat i från lärande som sker på arbetsplats (APL). Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Torsby kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4-6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgys 13, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgys 13, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgys 13, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Rektorn ska följa upp skolenhetens kunskapsresultat samt resultatet av arbetet med trygghet och studiero. Uppföljningen ska genomföras i relation till de nationella målen och dokumenteras.
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen ska rektorn besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumentera de beslutade åtgärderna.
- Rektorn ska planera för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomföra dessa. Planeringen och åtgärderna ska dokumenteras

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det saknas ett systematiskt kvalitetsarbete vid Stjerneskolans gymnasiesärskola. Tillsynen visar att rektorn inte följer upp gymnasiesärskolans kunskapsresultat eller resultatet av arbetet med trygghet och studiero och att det inte finns någon fungerande process för detta. Som en följd av att skolenhetens resultat inte följs upp utgår inte heller utvecklingsåtgärder från en analys av behoven vid skolenheten. Avsaknad av ett systematiskt kvalitetsarbete strider mot författningarnas krav.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska rektorn ansvara för att det vid skolenheten genomförs ett kvalitetsarbete som består i att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla av utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten, ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas. Enligt läroplanen har rektorn ansvaret för skolenhetens resultat och för att resultaten följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.

Utredning

Rektorn uppger i intervju att hon har skrivit en kvalitetsrapport eftersom Skolinspektionen efterfrågade det inför tillsynsbesöket, men säger samtidigt att det egentligen inte finns någon process för att arbeta systematiskt med kvalitetsarbetet. I *Stjerneskolans kvalitetsrapport 2015/2016* som Skolinspektionen tagit del av inför tillsynen redovisas gymnasiesärskolans verksamhet under en

egen rubrik. I rapporten saknas en sammanställning och uppföljning av elevernas kunskapsresultat och resultat av arbetet med trygghet och studiero. Rektorn säger att de inte kommit igång med att utvärdera kunskapsresultaten vid skolenheten och att huvudmannen inte efterfrågat något kvalitetsarbete för gymnasiesärskolan. Detta bekräftas av skolchefen som i intervju uppger att det saknas ett dokumenterat systematiskt kvalitetsarbete för Stjerneskolans gymnasiesärskola, både på skolenhetsnivå och på huvudmannanivå.

Lärare säger i intervju att de i slutet av varje läsår skriver en verksamhetsberättelse som lämnas till rektorn men att dessa inte legat till grund för åtgärder för att utveckla utbildningen vid gymnasiesärskolan. Även elevhälsan säger i intervju att de utvärderar sitt arbete varje läsår men att de inte fått någon återkoppling på analyserna från rektorn.

Motivering till föreläggande som ingripande

Torsby kommuns verksamhet vid Stjerneskolans gymnasiesärskola uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Torsby kommun föreläggs att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Övriga arbetsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen genomförs på ett sådant sätt att varje elev utifrån sina behov och förutsättningar ska utvecklas så långt som möjligt mot läroplanens mål, och stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga. Undervisningen ska utformas och genomföras så att eleverna ges möjligheter att nå de nationella kunskapskrav och kravnivåer som finns för respektive ämne och ämnesområde som eleven läser, det vill säga såväl gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen inom nationella program, samt ämnen och ämnesområden inom individuella program.

I detta ingår att läraren ger ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta

arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas tillit till den egna förmågan och vilja att lära. Läraren utgår från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inläring och för sitt arbete i skolan, och låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer ska anpassas så att de elever som riskerar att inte nå läroplanens mål och de nationella kunskapskrav och kravnivåer som finns för respektive ämne och ämnesområde får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Detta avser samtliga ämnen och ämnesområden som eleven läser, det vill säga såväl gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen inom nationella program, samt ämnen och ämnesområden inom individuella program. Det kan också omfatta undervisning som är förlagd till arbetsplats (APL).

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan ytterligare kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att anpassa utbildningen, genom till exempel färdighetsträning, specialpedagogiska insatser, särskilda hjälpmedel eller utrustning, digital teknik med anpassade programvaror, eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma inom ramen för undervisningen, genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Arbetsplatsförlagt lärande

Skolan ska se till att elever på nationella program ges arbetsplatsförlagt lärande (APL) i minst 22 veckor under ledning av en handledare som har de kunskaper som krävs för uppdraget. APL är en central del i alla nationella program, då denna ska bidra till att eleven lär sig yrkeskulturen och blir en del av gemenskapen på en arbetsplats. Skolan ska ha kvalitetssäkrat arbetsplatsen så att eleven har reell möjlighet att nå de kunskaper som eleven är avsedd att uppnå och följa upp att så också sker. Handledaren är en central aktör i detta, och behöver förutom kunskaper inom yrket också ha kunskaper om de mål som eleven ska uppnå så eleverna får adekvata arbetsuppgifter.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskapsutveckling utifrån de nationella kunskapskrav och kravnivåer som finns för respektive ämne och ämnesområde, och i sin bedömning även beaktar sådana kunskaper som en elev har tillägnat sig på annat sätt än genom den aktuella undervisningen. Vidare ger läraren eleven och dess vårdnadshavare information om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas, samt vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskrav och kravnivåer och i övrigt

utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. I gymnasiesärskolans ämnen sätts betyg som grundar sig på gymnasiesärskolans kunskapskrav. Om en elev har läst ett ämne enligt gymnasieskolans kursplaner, tillämpas gymnasieskolans kunskapskrav. Om en elev läser ämnesområden sätts inga betyg, istället bedömer och utvärderar läraren elevens kunskaper utifrån krav för grundläggande kunskaper och för fördjupade kunskaper med hänsyn till varje elevs individuella förutsättningar. Efter avslutad utbildning på nationella och individuella program får elever ett gymnasiesärskolebevis om sin utbildning, som innehåller information om programmet, ämnesområden eller kurser som eleven har läst, betyg, elevens arbetsförlagda lärande och gymnasiesärskolearbetet.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas skolmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska exempelvis se till att eleverna inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga utrymmen på skolan som exempelvis skolgård, skolbibliotek, grupprum. Det kan också avse miljöer utanför skolan men som ingår i skolans verksamhet, exempelvis på arbetsplats (APL). Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Beslut

2017-02-13
11 (13)

Dnr 43 - 2016:4772

På Skolinspektionens vägnar

Hans Larson
Enhetschef

Therése Lumberg
Utredare/föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Stjerneskolan

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Stjerneskolans

Stjerneskolans gymnasiesärskola ligger i anslutning till Stjerneskolans gymnasium i Torsby kommun. Vid skolenheten går totalt 20 elever fördelade på gymnasiesärskolans årkurser 1 till 4. Vid Stjerneskolans gymnasiesärskola bedrivs undervisning inom gymnasiesärskolans individuella program samt de nationella programmen

- hotell, restaurang och bageri
- skog, mark och djur
- administration, handel och varuhantering

Skolenheten leds av en rektor som också är rektor för Stjerneskolans gymnasium samt vuxenutbildningen i Torsby kommun.